

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie” și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului”.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

APARE:

o dată pe săptămână
pe Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Lăptăriile din Germania.

III.

Producțiunea laptelui și a produselor derivate din acesta se poate cu siguranță statornic mai ales în câteva orașe mai mari după datele culese de Benno Martiny la 1894 și la 1901. — Din aceste reiese că în Berlin se consumă zilnic de fie care persoană 0 2304 kgr. séu întrun an 84·10. kgr. lapte, asemenea zilnic de fie care persoană 284. gr. respectiv întrun an 10·37 kgr. unt, așadar de circa 3½ ori mai mult unt de cât lapte.

În Hamburg la anul 1896 s'a consumat în total 68·162,000 litre de lapte, din carele după datele oficiose se constată că ar veni la o persoană pe zi 0·292 litre, séu pe fie care locuitor 106·5 litre.

La anul 1902 pe teritoriul orașelor Hamburg-Altona-Wandsbek s'a fă-

cut socoteala că locuitorii din Hamburg, consumă de fie care persoană zilnic 0 38 litre respective la an 137·5 litre; tot asemenea și cei din Wandsbek pe când locuitorii din Altona consumă numai 0 31 litre la zi de persoană séu pe an 114·7 kgr. lapte.

În fine Dresda după datele din 1895 arată o consumație zilnică personală de 0 2613 litre.

În Svițera la anul 1900 sa socotit consumația de lapte de fie-care locuitor cu 225, de caș cu 124 și de unt cu 43 kgrame.

Din acestea rezultă că în orașele cu populațiune deasă în Germania, ca centre de industrie se consumă mai mult lapte próspect, și populațiunea dela țară va consuma desigur și mai mult decât cea dela orașe. Și totuși nu laptele jôcă rol însemnat în consumația publică, ca și în Svițera, Svedia și Norvegia și în alte state unde se consumă cu predilecție laptele próspect cât mai vértos untul, carele singur dă însemnata cu-

venită economică de lapte. Pentru că în țările unde se pune mare preț pe astfel de consumație, unde fie-care locuitor cu stare mijlocie mănca mai cu plăcere o fălie de pâine unsă cu unt de cât cu untură de porc, pentru-că pâinea neunsă uu se consumă de loc, acolo negreșit că trebuie să jôce un însemnat rol cu deosebire producțiunea mare de unt. — De accia și bucatele se gâtesc mai cu predilecție cu unt, de cât cu unsore de porc, după cum reiese aceasta și din datele statistice culese în acest scop.

Din tóte acestea reiese că valorisarea laptelui în Germania abea se póte socoti din producțiunea totală la 1/3 parte, pe când 2/3 părți de lapte se consumă în formă de unt, mai vértos că brânza jôcă numai rol secundar în consumațiunea publică.

Insemnata cea mare în economia de lapte în Germania o dă deci fără indoială producțiunea untului.

FOIȚĂ

Stefan-cel-mare,
Mihai-Viteazul

și

MITROPOLIA ARDEALULUI
DE
N. Iorga.

Membru corespondent al Academiei Române.

Ședința solemnă dela 2 Iulie 1904
pentru sêrbarea de patru sute de ani dela moartea
lui Stefan-cel-Mare.

(Urmare și fine)

«Când Mihail Voevod, domnul țării Românești, izgonind pe batâr Andreiaș, a luat schiptrul voevodatului ardelean, a venit în cetatea de scaun, anume Baigradul, și a voit să zidească o biserică pravoslavnică acolo în cetate. Dar' preoți și orășenii și toți boerii fiind de lege latină, nu-i învoiau să zidească spuind că ei sunt de lege pravoslavnică și

drep aceea nu vreau să abă în cetatea lor bisrică de altă lege. Domnul lea zis: Voi nu sunt și mărturisit ri ai credinței celei drepte căci n'aveți darul Sfântului Duh, în biserică voastră, noi însă fiind pravoslavnici avem și puterea adevărată a darului Sfântului Duh, pe care suntem gata cu ajutorul lui Dumnezeu a o dovedi ori când, prin faptă». Ei voiau să arete aceasta cu ceartă de cuvinte și cu vorbe. Ear' el a zis: «Nu nu cu ceartă, ci cu fapte vreau să dovediti, sau voi dovedi eu spre încredințarea tuturor». Atunci ei au zis: „Cum avem să vedem astfel, căci nu se poate în alt chip, decât să arătăm cu cuvântul Sfintei Scripturi». Atunci el a zis: «Cearta de cuvinte e o osteneală fără capăt; dar' noi fără ceartă vom putea dovedi iute aceasta, cu ajutorul lui Dumnezeu. Să mergem», spuse el, «în mijlocul cetății, și acolo să aducă apă curată, și arhiereul meu cu preoții lui să o sfințească de față cu toți—; tot astfel să facă și ai voștri acolo, din partea lor, și după-ce o vom sfinți astfel, să o punem și să o închidem 40 de zile, în vase

deosebite, pecetluind-o și cu și voi cu pecetile noastre, și apa și ușele bisericii. Și a cui apă va rămânea nestricată, ca și când atunci ar fi luat-o din isvor, legea aceia este dreaptă, ear' a cui se va strica, și legea îi este rea. Căci, dacă apa mea va rămânea nestricată, cum nădăduesc în Dumnezeu, să-mi îngăduiți fără vorbă să zidesc biserică, ear' de nu, nu voi zidi, așa cum voiți voi. Atunci ei toți cu un glas au strigat: «bine, bine așa să fie.» Dimineața eși domnul cu toți boerii și cu curtea sa în piață, după obicei, cu litanie, și împreună cu el episcopul și preoții cu crucea, cu făclii și cu cădelnițe, și oprindu-se la locul pregătit, au făcut sfințirea cea mare a apei, rugându-se toți cu lacrimi și suspine, ca să proslăvească Dumnezeu credința pravoslavnică, și pe cei de lege rea să-i acopere cu rușine. Latini, tot așa, înaintea tuturor osebit au sfințit, după obiceiul lor, apa, și au sărat-o cu sare. Și astfel sfințind, fie-care și-a turnat apa sa sfințită în câte un vas, și au pecetluit amândouă vasele de amândouă părțile. Și ducându le,

INVITARE DE ABONAMENT.

Cu 1-a Ianuarie v. 1905 deschidem abonament nou la »Bunul Econom« cu prețurile următoare:

pe un an 4 Coroane.
pe 1/2 an 2 Coroane.

Această revistă economică este dela început înființată pentru trebuințele țeranului român și peste tot pentru toți oamenii cărturari de ori ce poziție socială cari vin în coatingere cu țeranii.

Foaia la dorința mai multor abonenți, se va espeda dela Orăștie, începând cu anul 1905 v. în fie-care săptămână Vinerea, astfel că Duminecă se poate fi cetită de toți.

Ea va fi redactată pe viitor cu deosebită îngrijire la trebuințele noastre agronomice, industriale și comerciale.

Fiind unica noastră foaie de felul acesta și având un conținut serios și interesant, ea s'a bucurat până de present de sprijinul mai multor societăți culturale de aici și de dincolo și a fost abonată în mai multe exemplare atât pentru trebuințele comunelor din cercul lor, cât și din partea unor bănci românești pentru diferitele comune bisericești școlare din împrejurimea clientelei aparținătoare, și pe viitor încă — e de dorit să străbată în fie-care familie română pentru ca să se răspândească dorul și dragostea de muncă, — și de cruțare peste tot locul, și mai ales în casa fie-cărui țeran român cărturar, carele o va prenumera.

Rugăm tot-odată pe stimații abonenți restanțieri să nu uite deodată cu reînnoirea abonamentului pe 1905 a espeda și restanțele de pe anii trecuți; mulțumind din nou tuturor celor, cari sa grabit și la provocările făcute și-a achitat abonamentele lor.

le-au așezat în biserica cea mare a latinilor și, închizând ușile, le-au pecetluit și au plecat. În fie-care zi se ruga domnul cu episcopul și preoții și cu toți pravoslavnicii, postind. Tot așa au făcut și latinii. După douăzeci și cinci de zile, din îndemnul Dumnezeesc, a venit la el (la domn) episcopul și a zis: »Doamne, chiamă pe latini și pe preoții lor, și nu aștepta ziua statornicită a patruzecea: să mergem la biserică și despecetluind să deschidem ușile, și vei vedea darul lui Dumnezeu, cum adevărații robi ai lui, cei ce se încred cu adevărat în el, nu se vor rușina«. Ear' domnul, chemându-i pe toți, după sfatul episcopului, merse la biserică și, deschizând ușile, au intrat toți, și întâiu episcopul pravoslavnic plecând genunchii și cu lacrimi s'a rugat lui Dumnezeu, zicând: »Doamne, tu care ești unul în treimea cea sfântă, slăvită și închinată, precum de de mult ai ascultat pe credinciosul tău Ilie cu foc întru arătarea adevărului tău și ai rușinat pe cei de lege rea, auzi-mă și acum pe mine nevrednicul robul tău și pe toți robii tăi cre-

Fiind foaia foarte ieftină și costându-ne singur expediția și încassarea abonamentelor de fie-care număr 1 coroană 20 fileri, fără spesele hârtiei și a tiparului, e evident, că nu ne putem bucura de nici un profit, dacă nu va fi îmbrătoșată cu aceiași dragoste și jertfă și din partea publicului român cu care noi o edăm, pentru răspândirea tuturor cunoștințelor de lipsă și prin aceasta a culturii române la poporul țeran.

Un program mai detaliat a materialului v'a urma în numărul de probă ce va apărea pe anul nou!

Până atunci vă roagă să reînouiți abonamentul cu prețurile arătate în fruntea foii »Bunul Econom«.

Administrațiunea.

O nouă funcțiune economică la porci.

Porcul se întreține până astăzi pentru carnea și untura sa. Se pare însă că rămătorul va fi chemat în viitor să dea un nou produs omenirii. Dl Duclaux veterinar la Versailles, printr'o notă a comitatului de curând societății naționale de agricultură din Franța, această nouă funcțiune economică. Este vorba de *stereea porcului în vederea produsului sucului gastric.*

În urma operațiilor făcute în medicină și chirurgie, unele din animalele noastre domestice, au dobândit un nou mod de utilizare. Astfel astăzi se întrebuințează un mare număr de cai, pentru a prepara diferite *serum*; cum de asemenea se întrebuințează epurii de casă cu miile în laboratoare. Porcului de asemenea poate să i-se dea o nouă întrebuințare.

Pentru a trata boalele de stomac, medicii s'au gândit a introduce în sto-

dincioși ce se află aici, — nu pentru vrednicia noastră, pe care n'o avem, dar' pentru slava numelui tău cel sfânt și pentru întărirea adevăratei noastre credințe în tine, arată darul neînstrăinat al Sf. Duch în apa aceasta prin nestrucăciunea ei, ca să vadă toți cei de față că numai în singură biserica ta a răsăritului este credința cea adevărată și darul cel adevărat al Sf. Duch; căci tu singur ești acela ce blagoslovești și sfințești toate, Dumnezeul nostru, și ție mărirea înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duch, acum și pururea și în vecii vecilor, amin.« Serbându-se și cântând: »Domnul este luminarea mea și mântuitorul meu: de cine mă voiu teme?« despecetlul vasul, în care era apa sfințită, și, uitându-se la apă, a găsit-o mai curată și mai luminoasă decât mai înainte și având mirosul ei bun dela început, ca și cum ar fi lătată dintr'un isvor ce curge, a strigat zicând: »Mărire ție, Dumnezeul nostru, mărire ție, cel ce prea mărești biserica ta; mărire ție celui ce în chip minunat întărești legea pravoslavnică și nu ne-ai rușinat pe noi în nă-

macul bolnav al omului, un suc gastric natural destinat a înlocui sucul glandelor stomacale obosite, sau bolnave, care numai secretează în cantitate suficientă. Pentru a se procura acest suc gastric, s'a căutat a se lua dela un animal, care luându-i o parte din acest suc se poate trăi în deplină sănătate.

Mai întâiu s'au făcut încercări cu cănele, însă sucul seu gastric are o aciditate prea pronunțată, și păstrează mirosul de căne, pe care bolnavii de stomac nu-l pot suferi.

În August 1900, Hepp, întrebuință întâia oară porcul. Printr'o abilă operațiune el fixă esofagul pe partea anterioară a intestinului, lăsând astfel stomacul în afară de drumul alimentelor. Cu ajutorul unei fistule fixată în stomac, se scoate după 40 minute dela ingerarea alimentelor, sucul gastric secretat; restul sucului ce se mai secretează în urmă se varsă prin pilor (pe care operațiunea l-a respectat) în intestine și permite animalului de a digera.

Recolta și filtrarea sucului gastric se face ușor și foarte iute. Animalele astfel operate, după o criză de 2 luni dela operațiune, nu numai că continuă a trăi, dar' ele prosperează chiar, și creșterea lor nu suferă de cât o mică întârziere.

Vierii sunt excluși dela operațiune fiind-că ei infectează fistula cu urina lor; operațiunea se face la scroafe de 5—6 luni, cântărind aproximativ 30 kgr.

Dl Duclaux, citează ceea-ce se face la ferma Puits-d'Angle, la Celle-Saint-Cloud. Scroafe cântărind 210—20 kgr. dau de 28 luni (2 ani și 4 luni) câte 400—600 gr. suc gastric pe zi și sunt foarte sănătoase. Hrana lor de altfel este pregătită cu o îngrijire deosebită. Rațiunea mijl. este astfel compusă:

dejdea noastră«. Și cătră toți a zis: »Venii și vedeți cum atâtea zile a stătut apa aceasta și prin darul Sf. Duch a rămas nestrucată, și încredințați-vă că adevărată este credința noastră pravoslavnică«. Latinii de asemenea, rugându-se și făcând slujbă după obiceiul lor au despecetluit vasul, în care se afla apa lor, și, îndată-ce au deschis, toată biserica s'a umplut de miros rău, încât s'au speriat toți latinii și cu mirare au strigat: »Adevărată este legea grecească pe care o ține domnul: să-și zidească biserica de legea lui în cetatea noastră, căci s'a mâniat Dumnezeu asupra noastră, fiind-că l-am oprit la aceasta, s'a stricat apa noastră«. Și astfel, rușinându-se latinii cu preoții lor, s'au imprăștiat cu mare rușine, ear' unii dintre dînșii s'au întors la credința pravoslavnică. Ear' domnul cu episcopul seu și cu preoții și cu toți boerii și oștenii lui plini de bucurie și veselie, s'a întors la curtea sa, slăvind și mulțumind lui Dumnezeu pentru marea minune întâmplată, spre întărirea credinței pravoslavnice celei adevărate. Și a făcut în aceea zi un mare ospet orașu-

Cartofi bine aleși . . . . . 5 kgr.
Tărâțe . . . . . 1 «
Făină de orz 1.500
Carne de cal sau fierturi . 0.400

La această rațiune se mai adaogă lapte smântânit în cantitate suficientă pentru a forma cu aceste alimente o pastă $\frac{1}{2}$ lichidă.

Iată în adevăr un nou metod de exploatare a porcului neprevăzut până astăzi și această nouă întrebuințare poate fi cu timpul de o importanță oarecare, făcând ca creșterea porcului să ia o dezvoltare mai mare ca astăzi.

„R. V. H. și A.” „*Uactimatation*.”

A P E L

pentru
unificarea ortografiei române.

(Urmare și fine).

În urma acestei inițiative, Academia Română, în sesiunea generală din 1904, a revenit din nou asupra chestiunii ortografiei, și dând ascultare dorințelor publicului mare și curentului devenit general în Regat, a stabilit o nouă ortografie pentru scrierea românească, întemeiat pe principiul *de a scrie sunetele vorbirii prin litere adaptate fiecărui*, și a publicat în toamna anului curent un îndreptar ortografic, înzestrat cu un dicționar al cuvintelor asupra scrierii cărora ar putea fi îndoială.

Această lucrare a Academiei Române însă numai în acel cas va putea aduce în timp apropiat roadele așteptate, dacă publicul mare, și în deosebi instituțiile literare, culturale și sociale îi vor da întreg concursul lor, și dacă

lui întreg și tuturor oștenilor sei. Și cu jurământ s'au învoit toți locuitorii țării Ardealului să se zidească biserica, care nici odată să nu se risipească. Și îndată a început domnul a zidi (dar' nu în cetate, ca nu cumva cu schimbarea vremilor să o risipească, ci la marginea orașului, lângă zidul cetății, într'un loc frumos) și zidind o au sfințit-o. Și episcopia a mutat-o acolo (căci mai înainte trăiau în alt loc episcopii), unde până astăzi este cu ajutorul lui Dumnezeu, și a așezat acolo pe cel dintâiu episcop de Belgrad, Ioan, bărbat smerit, binefăcător și sfânt, care trăind acolo, cu sfințenie s'a învrednicit a primi și darul facerii de minuni. Ear' după moartea lui, trupul lui neputrezit și cu bun miros este până astăzi, făcând multe minuni celor ce cu credință se apropie de sicriul lui întru slava lui Christos, Dumnezeuul nostru, căruia i-se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, cu cel fără de început al seu părinte și cu prea sfântul, prea bunul și de viață făcătorul seu Duch, acum și pururea și în vecii vecilor, amin. — Acestea s'au

ii vederea interesului mare cel reprezentat o ortografie unitară pentru ori-care popor cult, vor ști trece peste considerațiunile obiceiurilor și aplecărilor individuale și se vor supune necondiționat normelor stabilite de forul — fără îndoială — cel mai competent în chestiuni de limbă și literatură românească.

Din această cauză Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român, ca cea mai veche și cea mai de frunte dintre societățile literare și culturale ale Românilor din această țară, se crede datoră a se angaja și ea la acțiunea inaugurată de Academia Română, și a o sprijini și înainta în cercul ei de activitate, prin înlesnirea și grăbirea generalisării noului sistem de ortografie românească.

În acest scop »Asociațiunea«, deodată cu publicarea regulilor ortografice stabilite de Academie, adresează un călduros apel către întreg publicul nostru cult, și în deosebi către instituțiile noastre literare, culturale și sociale, ca cu începerea anului nou să introducă în toate afacerile, scrisorile și publicațiile lor, în mod obligator și exclusiv, ortografia nouă stabilită de Academia Română.

În primul rând »Asociațiunea«, se adresează *consistoarelor ambelor biserici române din țară*, și le roagă că atât în administrația lor internă, cât și mai ales în numeroasele lor instituții de învățământ, în care se crește aproape întreaga noastră tinerime, să declare noua ortografie de oficială și exclusivă,

scris, cetind în Ictopisețul muntenească și auzind-o dela mulți martiri vrednici de credință și mai ales dela dumnealui vistiierul ce era atunci, ear' acum logofet-mare al țării Românești, și dela Dragomir, marele Pitar al acelei țăr.

Așa s'a înălțat deci Mitropolie Românilor din Ardeal, pe Vitejia veche a lui Stefan și vitejia mai nouă a lui Mihai, pe înțelepciunea amânduror strămoșilor. Numele lor se înfrățesc în acest măreț așezământ, precum se înfrățesc în recunoștința noastră. Și închipuirea noastră îi vede, ca în vechile icoane de ctitori, ingenunchiați unul în fața celuilalt, cu cununile lor neatârinate și glorioase pe cap, ținând în mâni vênjoase, Moldoveanul de o parte, Munteanul de alta, clădirea minunată în care timp de veacuri a trăit, cu toate prefacerile și desbinările, sufletul Românilor ardeleni.

și în deosebi să nu aproabe în viitor nici o carte didactică și să nu mai editeze nici o publicațiune scrisă sau tipărită cu altă ortografie.

Aceși rugare o adresează »Asociațiunea« direcțiunilor dela diferitele *institute române de învățământ*, și în deosebi celor dela școalele noastre teologice-pedagogice, secundare, civile și de fete.

Cele mai însemnate servicii la vor putea face în direcțiunea arătată *ziarele și revistele române din țară*, cari — în cea mai mare parte — și până aci au propagat curentul simplificării și unificării ortografiei române și cari prin edițiunile lor vor putea obicinu — deși pe nesimțite, dar' cu mai multă înlesnire și cu mai mult rezultat — publicul nostru mare cu noul sistem de scriere.

În viața practică vor putea realiza rezultate însemnate pentru generalizarea noiei ortografii și *băncile române*, cari nu numai că au ajuns la un rol dominant chiar și în viața socială prin suatele de funcționari ce stau în serviciul lor, ci și în urma legăturilor ce le au masele mari ale publicului nostru știutor de carte, — legături cari în cea mai mare parte se manifestă pe cale scripturistică, — vor putea contribui foarte mult la ajungerea scopului urmărit, și vor servi prin aceasta în mare măsură și interesele lor proprii, dependente în multe privințe chiar de exactitatea formală a actelor și scrisorilor.

Dacă toți acești factori vor da mână de ajutor, ca acțiunea inaugurată de »Academia română« să-și ajungă scopul, atunci în scurt timp vom vedea realizată vechia dorință a cărturarilor nostri: *ca toți Români să scrie într'un fel*, și ca neajunsurile din trecut cari au împedat atât de mult dezvoltarea intereselor noastre culturale și practice, să se saneze în timp cât mai apropiat.

Din a sa parte »Asociațiunea« a luat dispozițiunile trebuincioase, ca cu începere dela 1 Ianuarie 1905, atât în centru cât și în despărțăminte, toate actele administrației interne și toate publicațiile să se scrie exclusiv numai cu noua ortografie a Academiei Române.

Sibiu, 10 Decemvrie 1904.

Președintele »Asociațiunii«.

Câteva lucrări ce trebuie să se facă în grădina școlai.

Între multiplele ocupațiuni școlare regulamentate pentru învățător, sunt

enumărate și lucrările practice agricole ou elevii în grădina școlii.

Aci, învățătorul dirigit este ținut ași pune în practică știința ce și-a procurat-o în chestiunea agricolă.

Cu cât rivna învățătorului va fi mai mare cătră dezvoltarea spiritului de economie agricolă; cu atât instruirea elevilor va fi mai temeinică: teoria va deveni un fapt împlinit prin practică.

Cel mai temeinic mijloc, de a face educația generației, este a transforma vorbele în fapte.

Prin fapte, nu prin teorii, vom ajunge la adevărata educație folositoare pentru viața socială, ce suntem chemați a da elevilor noștri.

Înșiși sătenii trag pilde mai ușor din fapte decât din vorbe.

Lucrările din grădinile școlare sunt o parte din faptele învățătorului. Este dat dar' învățătorului a ști, cum trebuie să lucreze cu elevii în grădina școlii pentru a o acomoda culturilor ce trebuie să le facă în ea și a-i da un aspect plăcut.

Intre lucrări, cele mai de capetenie sunt următoarele:

Desfundarea. — Terenul grădinei trebuie desfundat cu casmaua până la o adâncime de 50 c. m., fiindcă pe lângă avantajul de a păstra umiditatea, apoi înlesnește dezvoltarea unora din plante a căror rădăcini pătrund drept perpendicular și la adâncimi mari.

Impărțire grădinei. — Grădina trebuie să se împartă în patru table, lăsându-se drumuri, care să aibă cel puțin 1 m. și jum. lățime. Drumurile trebuie bombate la mijloc pentru a nu stagna apa pe ele. Fie-care tablă să mai împarte întru atâtea tarlale, câte feluri de plante avem a cultiva; lăsându-se poteci printre ele.

Rotatiunea. — Cultura plantelor trebuie schimbată pe tarlalele în fie-care an după o ordine anumită stabilind cu chipul acesta o succesiune sau o rotațiune rațională; ast-fel să nu se cultive doi ani consecutivi o plantă pe aceeași tarla.

Pe tarla care s'a gunoit trebuie să se cultive în anul întâiu legumile cu frunza lată; precum sunt: varza, conopida, guliile, lăptucile etc.

În al doilea an după gunoire se pot cultiva legumele rădăcinoase și bulboase ca: sfecele, napii, ridichiile, morcovii, cartofii, pătrunjelul, pepinii, castraveții și altele.

În anul al treilea se cultivă pe aceeași tarla fasolea, ori mazere, ori pătlăgele etc.

Și așa mergem înainte cu gunoitul pe tarlale și cu schimbarea culturilor în ordinea stabilită.

Gunoitul. — În grădina de legume trebuie făcut mai bine toamna decât primăvara; săpându-se totdeodată pământul pentru a se mărungi în timpul iernei.

Pepiniera de pomi. — Pe una din table trebuie făcută popinieră; pentru a da noțiuni practice elevilor despre cultura pomilor și a face exerciții de altoire.

Marginile drumurilor. — Pe marginile drumurilor din grădină se poate planta, viță de vie, ori agreși etc. Din distanță în distanță de câte 5 m. se pot pune și pomi fructiferi; însă numai pe marginile drumurilor, care au direcția M. Z. spre M. N.; aceasta pentru a nu împiedeca prin umbra lor dezvoltarea plantelor.

Gard viu. — De jur împrejurul grădinei trebuie făcut gard viu. Dacă grădina este închisă cu șanț e de neapărată trebuință ca gardul viu să fie făcut din gledicii (colțari), ear' dacă este închisă cu uluci atunci se poate face din salcâmi, lemn cănesc, ori pomi roditori; — aceasta pentru a da un aspect mai frumos grădinei.

Grădina de flori. — Pe o porțiune mică din fața școlii dacă avem, este bine a se face și grădina de flori.

Aci se cuprinde mai mult partea estetică.

Cu câteva rondulețe proeminente reprezentând figuri geometrice esacte, în care se se semene flori mai alese, se completează toată lucrarea.

Arbuștii și pomii, care au coroana conică pot fi plantați în grădina de flori.

Semnătul semințelor. — Semințele plantatoare trebuie îngropate cel mult de două ori cât este mărimea lor. Dacă se îngroapă prea adânc sămânța nu răsare, ci putrezește în pământ.

Sunt unele plante între legumi, cum: varza timpurie, castraveții, pepinii, pătlăgelele, ardeiul etc.; care nu se pot cultiva de-a dreptul în pământ rece. Și ca se avem recoltă din acele legumi mai de timpuriu, e nevoie de răsadniță cu gunoi cald.

Răsadnița cu gunoi. Într'o parte a grădinei, expusă mai mult soarelui și adăpostită, putem face răsadnița cu gunoi cald

Răsadnița cu gunoi cald se poate face sau la suprafața pământului sau săpată în pământ, aceasta din urmă e mai corăspunzătoare

Pentru a face răsadnița săpată în pământ, trebuie a săpa o groapă, adâncă de un 1 m., largă de 1 m. 30; ear' jungă după trebuință.

Groapa se umple cu bălegar de cal, călcându-se bine cu picioarele, ear' d'asupra se pune pământ bun de grădină, în grosime de o palmă.

De jur împrejurul răsadniței să pun scânduri.

Partea de Miază-noapte va fi mai ridicată decât partea de Miază-zi. D'asupra se pun cercevele cu geamuri sau în lipsă rogojini, pentru a feri de frig.

Să lasă 7 sau 8 zile până să așezează gunoiul și până să mai potolește căldura și apoi să seamănă sămânța. Udatul se face cu apă căldică.

După răsăd rea plantelor, când timpul e frumos trebuie ridicat acoperământul pentru a acirisi.

Cu chipul acesta putem căpăta răsăd de timpuriu, care presădindu-l, când pământul s'a încălzit, putem avea o recoltă timpurie.

Recollarea. Recollarea se face atunci când fructele au ajuns la maturitate (în coacere); ear' din produsul grădinei 25 la sută să de elevilor, care au lucrat în grădină.

(•Câmpul•)

D. Muciohesou.

CORRESPONDENȚĂ

O faptă frumoasă.

D-nii învățători Nicolau Voina din Vaideiu și Porfirie Nicora din Vinelea asistând Duminecă în 12 25 Dec. a. c. la înmormântarea parochului Petru Popovici din Pișchinti și văzând că comuna aceasta are o bisericuță de tot necorăspunzătoare, ba chiar umilitoare pentru străinii privitori, a avut fericita idee de a întreprinde o colecție între cei cari ca și dâșii erau adunați la această înmormântare. Resultatul colecției este următorul:

Dela d-nii N. Herlea 5 cor., Petru Truca 5 cor., Alexandru Herlea 5 cor., Ioan Vaidean 2 cor., Iosif Popovici 2 cor., Sabin Safta 2 cor., Nicolau Voina 5 cor., Petru Doroga 4 cor., Ioan Herlea I. N. 10 cor., Vasile Herlea 10 cor.,

George Herlea 10 cor., Laurian Nistor 1 cor., Aurel Ordean 1 cor., Stefan Ion I. Vasile I. M. 2 cor., Ioan Popovici 2 cor., Ioan Dragan 1 cor., Vasile Popovici 5 cor. total sa încasat suma de 72 coroane, care sa și depus într'un libel la bancă, ca începutul fondului la zidirea bisericii din Pișchinți.

Tot pe aceasta listă s'a mai făcut următoarele oferte dela d'ni: Nicolae Roman 5 cor., Porfirie F. Nicoara 5 cor., Adam Basarab preot 10 cor., Zacharie Tilicea 5 cor., Luca Botean 10 cor., Daniil Pecurauiu 10 cor., Vasiliu Basarab 10 cor., Crăciun Anna 5 cor.

In suma de 60 coroane.

Vaideiu, 30/XII 1904.

Z. Tilicea,
preot.

Răsboiul ruso-japonez.

Manciuria.

In *Manciuria* e relativ liniște. Micile ciocniri de avantposturi, ce zilnic se dau între adversari, n'au alt scop decât studiarea terenului. Grosul trupelor stau însă nemiscate, așteptând momente mai favorabile de încăerare, ceea ce nu se crede că se va întâmpla în curând.

Agentia «Reuter» primește din Tokio scirea, că în Japonia se fac mari pregătiri pentru a i-se trimite lui *Oyama* ultimile rămășițe de trupe disponibile atât bin arma infanteriei, cât și a artileriei. Japonezii fac tot ce pot pentru a-și întări armata, căci Rusia a trimis în lunile din urmă un număr mare de trupe spre Mucden și va mai trimite mereu. Pe la finea lui Ianuarie Kuropatkin va dispune de 500,000 oameni cu aproape 2000 de tunuri.

Correspondenții ziarele rusești aflați la Mukden asigură, că Japonezii sufer mult în urma epidemiilor și a frigului și că în armata lor se produc numeroase desertări, cari eau un caracter serios. In ultimul timp un pluton de cavalerie japoneză s'a predat Rușilor. Desertorii declară, că în lagărul lor există o boală misterioasă, urmată adese-ori de moarte.

Port-Arthur.

Luptele contiua la *Port-Arthur*. Cu toate eforturile Japonezilor însă, progresele și succesele lor sunt foarte încete și dubii. Se află încă tot înafară de linia de fortificațiuni principală și mult va trece încă până se ajungă la asediarea adevăratelor forturi.

După o scire mai nouă din *Cifu*, Joia trecutk Japonezii au atacat din nou

Port-Arthurul. Atacul s'a dat noaptea. Urmarea lui a fost o luptă grozavă cu baioneta, care a pricinuit o teribilă pustiire în șirurile japoneze. După acest atac nesuces *Japonezi s'au retras*, lăsând pe teatrul luptei mai multe sute de cadavre și având un număr extraordinar mare de răniți.

Se mai anunță, că în luptele din jurul colinei de 203 m. generalul *Nogi* a fost grav rănit. Mai multe gloanțe eau sfredelit brațul drept. *Nogi* zace acum grav bolnav în spitalul din Dalny.

NOUȚĂȚI

Liquidarea institutului tipografic «Minerva» societate pe acții în Orăștie

Marți în 27 Dec. 1904 la 10 ore a. m. s'a licitat în cancelaria notariului public regec din Orăștie, inventariul mobilierului și editura «Bunului Econom» a susnumitei societăți. La licitațiune a luat parte mai mulți stimabili domni din Timișoara, Seliște, Blașiu, și Orăștie. — Resultatul licitațiunei este că aceasta tipografie românească de bun renume din preună cu editarea «Bunului Econom» va rămânea și pe viitor tot în Orăștie; nu mai mult însă ca societate pe acții, ci institut privat în proprietatea D-lui protopresbiter Vasile Domșa.

Fundațiune nouă. Octogenarul canonic din Blașiu Rev. Domn I. Rusu a făcut o fundațiune pentru știpendiu în sumă de 8000 cor. Fapta creștinească a fundatorului, care și pentru parochia gr.-cat. din Sibiu unde a fost mulți ani paroch și protopop, a făcut mult bine, n'are lipsă de laudă.

Prelegerea publică populară, care s'a ținut la 12/25 Dec. a. c. în sala de fizică a gimnasiului gr.-or. român din Brașov, a intrunit un frumos număr de Români brașoveni, între cari am observat și numeroase femei și bărbați din poporul nostru din Scheiul-Brașovului. D-l profesor Aurel Ciortea, membru în secția științifică a «Asociațiunei» noastre a proiectat cu ajutorul Skioptikonului o serie de tablouri bine reușite, cari ilustra viața și faptele lui Isus Christos. Textul explicativ al tablourilor proiectate a fost cetit de un elev al școalelor noastre medii. In legătură cu aceste tablouri d-l prof. Ciortea ni-a mai proiectat și unele din cele mai mari și însemnate biserici din lume, însoțindu-le cu un comentariu la înțelesul tuturor. Conferențialul a fost viu aplaudat la sfârșitul instructivei sale prelegeri de cei prezenți. «Asociațiunea pentru cultura și literatura poporului român», în al cărei servicii și-a pus d-l Ciortea cunoștințele sale, desvoaltă prin prelegerile de acest soi, pe cari le dorim să se continue cât de des, un mare interes în sinul poporului nostru, care ca și eri va duce cu sine o mare mulțămire sufletească și pe lângă aceasta și cunoștințe folositoare.

Dl Dr. Toma Jenciu, avocat, aduce la cunoștință, că și-a deschis cancelaria advocațională în Pui.

Preotul Românilor gr.-or. din America. — Zacharie Oprea nou numitul preot pentru America a fost primit cu mare bucurie. Prima liturgie a ținut în orașul Hobbard, statul Ohio, în fața alor 68 Români, pe cari i-a și mărturisit și cuminecat. In ziua de «Intrarea în Biserică» a servit sf. liturgie în Inugstow unde au fost de față 600 Români și mulți străini. Poporul s'a aflat foarte fericit și cu urale a dat expresiune de mulțumită I. S. meropolitului I. Meșian.

Industria noastră de casă. D-l Dumitru Comșa, profesor în Sibiu, a alcătuit 9 albumuri cu modele brodate și țesute, 25 albumuri chromolitografiate, o colecție de vechituri și alte câte-va obiecte proprii ornamentației țărănești. Aceste obiecte — scriu foile din românia — sunt destinate a se oferi Reginei României, Academiei Române și muzeului de artă națională a ministeriului român de insrucție.

Starea sămănturilor în România. Până acum rapița, grânele și toate sămănturile de toamnă se află în bună stare. Zăpada s'a topit în toată țeara. Sînt temeri ca nu cum-va, înainte de a cădea un nou strat de zăpadă, să fie ger aspru; în acest cas, starea rapiței și a celorlalte sămănturi e periclitată mult. Dela cea căzută în Muntenia și Moldova și primile zile ale lunei Decembrie și până acum, n'a mai căzut zăpadă în cantitate mare. In nordul Moldovei a căzut însă în mică cantitate.

† Eufrosina Acentie Severu născ. Blebea, după îndelungate suferințe, împărășită fiind cu sfiintele Taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului astăzi Joi în 16 (29) Decembrie 1904, la orele 8 1/2 a. m. în etate de 61 de ani.

Rămășițele pământești ale scumpei decedate se vor ridica din casa nr. 6 Piața Prundului Joi, în 16 (29) Decembrie a. c., și se vor conduce la capela din Groveri la 4 ore p. m., de unde se vor depune spre vecinică odihnă în cimiterul de acolo Sâmbătă, în 18 (31) Decembrie 1904, la 3 ore p. m.

Despre această dureroasă și ireparabilă pierdere încunoștiințăm pe toți cosângenii, amicii și cunoșcuții.

Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

Brașov, 16 (29) Decembrie 1904.

Ioan Axente Severu, că soț Mama, frații și surorile.

«Merkur», societate pe acții în Budapesta V. Fördö-utca 30 trimite ori și cui, dacă cere gratis, Călăuz pentru călătorie pe căile ferate pentru toată țara, cu mapa liniilor ferate. Acest călăuz conține toate tragerile despre tot soiul de losuri, apoi este totodată și calendar pe anul 1905 format de buzunar.

Schimbarea Ministrilor în România. La 26 I. c. st. n. a raportat în camera Română ministrul președinte Sturza, că ministrul de externe Bratian, și cel de interne Lascar și-au dat dimisia. Cu conducerea afacerilor în mod provisor este însărcinat președintele, ear' cu cele interne Haret, ministru de culte. —

Donațiuni de bine-faceri în suma de 88.000.000 dolari. Ziarele americane publică o statistică, din care reiese, că în anul 1904 s'au făcut în America pentru scopuri de binefacere, ajutorări la biserici și școli etc., donațiuni în suma de 88 milioane dolari. Intre acești bine-făcători se află în primul loc milionarul american Carnegie cu 7.900.000 dolari, Rockefeller cu 5.500.000 dolari Mrs Need și Mrs Wilder cu câte 2 milioane dolari etc.

Un colac monstru de Crăciun. Un brutar francez din Richmond a spus prima zi de Crăciunul gregorian în etablimentul seu un colac de crăciun, care cântărește 3500 funți. Pentru pregătirea acestui colac unic în felul seu s'au întrebuințat între altele 225 funți unt, 225 funți zahăr, 340 funți făină, 100 funți mandule, 160 funți citrat și 2600 ouă.

Crucea sau steaua dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967 a lui Müller care este cunoscut în Ungaria întreagă are pentru ziua de azi un document, pe care îl publicăm aci în întregime:

„Stimate Dl Müller!”

Primește sincera mea mulțumită; umflătura soției mele s'a tras aproape de tot și chiar și durerile de spinare și de stomach și sgârciunile la inimă se repetază tot mai rar. Te rog să-mi mai trimiți 4 aparate R. B. Nr. 86967 de câte 6 cor. căci oamenii chiar din al treilea sat mă roagă să le aduc astfel de aparate.

Zajhalma,

Cu adâncă stimă.

Ștefan Bódi,
magasinier.

De aceea n'ai cuvinte ca să recomanzi în destul acest aparat tuturor celor ce sufer de reumatism, asthmă, nedormire, dureri de urechi, neurlagie, bătae de inimă, dureri de cap, de dinți impotență, mâni și picioare reci, epilepsia, slăbiciune amețeală, tremur, friguri, influență, gâlbănare, sgârciuni de stomach lipsă de poftă de mâncare, ischias etc. etc. Aparatul costă 3 fl. se află la dl Albert Müller în Budapesta V. Vadász-u. 42/G.

A P E L.

Inițiativa luată de »Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român«, de a pune obiceiul felicitărilor de Anul-Nou în serviciul culturii noastre naționale, întimpinând consimțământul general al publicului român, — venim acum, în preșeara unei noue aniversări a adresa către toți iubitorii culturii poporului român din această țară, un călduros apel, ca să participe și de astădată la răscumpărarea felicitărilor de Anul-Nou în favorul Museului istoric și etnografic al Românilor din regatul ungar.

Consemnarea răscumpărărilor de felicitări se va publica și în anul acesta atât în ziare, cât și în o mică edițiune ocazională, care pe ziua Anului-Nou se va trimite tuturor aceluia, cari vor contribui sub acest titlu la Fondul Museului.

Prin aceasta vom conserva pe de-

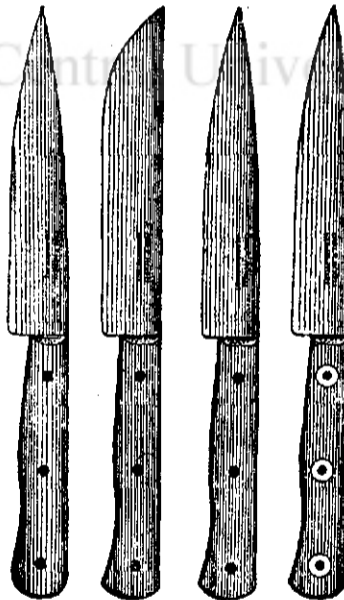
plin părțile frumoase ale obiceiului felicitărilor de Anul-Nou, întâlnindu-ne și uitându-ne cu toții cu ocaziunea unei aniversări la un act de nobilă însuflețire pentru înaintarea culturală a neamului nostru.

Fiind terminat splendidul palat al Museului istoric și etnografic ridicat de »Asociațiunea« noastră în Sibiu, și având a-l înzestra acum în mod demn și a-l inaugura încă în decursul anului 1905, — sperăm că apelul nostru va fi întimpinat de astădată în toate cercurile preocupate de înaintarea culturală a poporului nostru, cu bunăvoință și însuflețire îndoită, ca și pe această cale să se dea »Asociațiunii« noastre posibilitatea de a realiza în condițiuni cât mai demn o veche dorință a obștei românești.

Sibiu, 22 Decembrie 1904.

Comitetul central
al »Asociațiunii pentru literatura română
și cultura poporului român«.

Cuțite de bucătărie

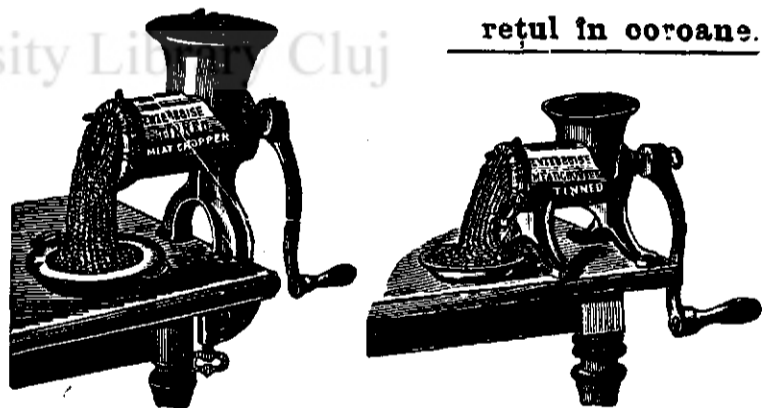

1 2 3 4

Cuțite cu garanție pentru toată bucata

	17	19	21	cm.
Fig. 1	Cor.	—	—	—72 —86
Fig. 2	»	—56	—68	—80
Fig. 3	»	—56	—68	—80
Fig. 4	»	—64	—76	—90

Mașini de Alexanderwerk pentru tocat carne.

	Forma: R	RR	S	UU	Forma: SS	U	T
Mărimea și numirea formei:	R	RR	S	SS	U	UU	T cu roată de învîrtit
taie într-o minută chil.	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/4	1 3/4
1 buc.	Cor. 5-20	7-20	8-40	8-10	11-80	15-10	29-50
Cuțitul singur	» —70	—80	1-10	1-10	1-30	1-30	1-60
Discul gaurei singur	Cor. 1-—	1-35	1-50	1-50	2-80	2-80	4-20

Carol F. Jickeli, Sibiu.
(Nagy-Szeben.)

50-52

(141)

Nu există

Sămînțe agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrássy 23.

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

(189)

50-52

Publicațiune.

Institutul tipografic »Minerva,« societate pe acții în Orăștie în adunarea sa generală ordinară ținută în 16 Octombrie a. c. a decis disolvarea societății.

Acest conclud s'a luat la cunoștință de tribunalul reg. din Deva ca for comercial, — prin decusul de sub nrul 11370/904, și a devenit în valoare de drept. Cu liquidarea societății adunarea generală a însărcinat direcțiunea institutului.

Aducând aceste la cunoștința publică, în sensul §-ului 202 a legii comerciale provocăm, prin aceasta pe toți creditorii institutului ca în termen de 6 luni, dela a treia inserare a publicațiunii prezente, în foaia oficioasă »Budapesti Közlöny« din Budapesta, să-și însinue pretensiunile lor față de institut, la direcțiune cu atât mai cu seamă, că după trecerea acestui termen liquidarea societății și împărțirea averii va urma fără considerare la aventualele pretensiuni neînsinuate.

Orăștie, în 22 Decembrie 1904.

Institutul tipografic:

„Minerva“,

societate pe acții sub licențațiune.

V. Domșa,

Dr. S. Moldovan.

Redactor responsabil: George Suciu.

CUMPENE

pentru **comerțiu, industrie**
și **economie** solid și exact

lucrate, ofere spre cumpărare
I-ma Fabrică de Cumpene Transilvană

VICTOR HESS Sibiu (N.-Szeben)

La cerere se trimite catalog (228)
39-52 *ilustrat gratuit și francat.*

Pentru 5 coroane

trimite 4½ kilograme (c. a. 50
bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin,
iorgovan, viorele, resedă, iasmin
și lăcrămioare. — Pe lângă
trimiteră înainte a sumei
sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

BANI

Fără spese anticipative!

Imprumut de bani cu amortisare

de **4%**

dela institutele de bani de primul rang din
Budapesta și străinătate, până la ¼ a valorii
realităților ipotecate la locul I. și II. cu
amortisare dela 15—65 ani.

Credit perso Pentru preoți, militari
oficiari de stat și pri-
vați, neguțari, industriași, cu și fără

garanți pe termen de 1—15 ani; **acurateță, maneriere și disorețiune.**

Convertire de datorii la bănci și privați.

Noi redactăm și dăm explicațiuni amănunțite despre diferite întreprinderi vechi și noi, prin organe autorizate dăm opinii tehnice și geologice de experți și executăm și finanțarea acestor felii de întreprinderi.

(249) Prefacem întreprinderi existente în societăți pe acții etc. 14—26

MELLER LA JOS és Társa Budapest, VI., Teréz-körut 32.
(Firmă înprotocolată judecătorește).

ATELIERUL

de fotografie **ADLER**

— în Orăștie, strada apei Nr. 31 —

(lângă școala civilă de fete.)

Deoarece doresc a-mi aduna un tablou
de copii, prin aceasta rog frumos pe onor.
public să aibă bunătate a aduce în atelierul
meu sus amintit, care este bine încălzit ori-ce
fel de copii mici spre a-i fotografia.

Pentru astfel de fotografii nu iau taxe.

Cu toată stima

Adler Arthur,
photograf.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

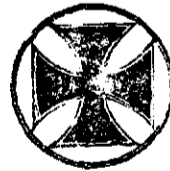
Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune
rării, că acest aparat

(190)

de 20

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

e a se da împreju-
vindecă boale vechi
de ani. 44—

Aparatul acesta vindecă și folosește contra *durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fluiri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, ausul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoarece »Ciasul-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprățit și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.*

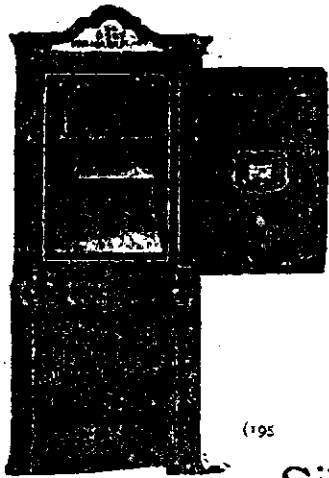
Prețul aparatului mare e 6 cor.
folosibil la morburii cari nu sunt
mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la copii și femei de
constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

**MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul
strada Kálmán.**

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spagerii

pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică
transilvană privilegiată ces. și
reg. de case de fer și oțel

alui

R. ÖSZY

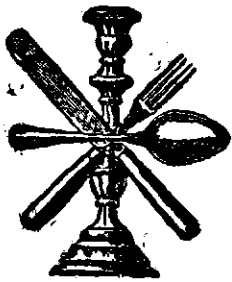
Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvil Nr. 3.

Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Cumpănă de gospodărie gratis.

Trimit cu prețuri proverbial de
eftine din magazinul meu, peste mē-
sură asortat, *mărfurile mele de
argint de Mexico* renumite și plă-
cute prețutindenea pentru bunătaea
lor excelentă și anume: 6 bucăți cu-
țite de masă de argint de Mexico,
6 buc. furculițe de argint de Mexico,
6 buc. linguri de argint de Mexico,
12 buc. lingurițe de argint de Mexico

pentru cafea, 6 buc. excelente cuțite pentru desert, 6 buc.
excelente furculițe pentru dessert, 1 lingură de argint de
Mexico pentru scos supă, 1 lingură de argint pentru scos
lapte, 2 bucăți sfesnice de masă elegante, pentru salon.

46 buc. laolaltă fl. 6.50.
numai

Fiecare cumpărător primește, afară de aceste, în dar
o cumpănă de gospodărie, care poate suporta 12½ k.g.
și care funcționează corect, despre ce ofer deplină garanță.
Cumpăna o primește cumpărătorul absolut gratis.
Argintul de Mexico este un metal ab-olut alb (și în-
launtru), pentru a cărui durabilitate și excelentă calitate
ofer *garanță pe 25 ani*. Expedarea se face trimițând
suma înainte sau cu rambursă din magazinul european.

Un aparat american bun pentru fertul grabnic
și o cumpănă de casă, gratuită.

(246) **ALEXANDRU D. SCHEFFER** 16-52
Budapesta, VIII. Strada Bezerédi, numărul 3.

Crucea ori steaua electro-magnetică dublă.

D. R. G. M. Nr. 88.503.

Aparatul acesta v.n-
lângă garanță: reuma,
insomnia, epilepsia, ner-
tit, clorosa, durerea de
tență, influența, precum
nervi. Bolnavul cel-ce

decă și recrează pe
asthma (respirația grea),
vositatea, lipsa de ape-
dinți, migrena, impo-
și tot felul de boale de
nu se poate vindeca în

decurs de 44 zile, îi întorcem banii imediat. Celui-ce nu-i
mai ajută nimic, să încerce cu aparatul meu; căci sunt
convins despre efectul sigur al aparatului meu.

Prețul unui aparat mare 6 cor. || Prețul unui aparat mic 4 cor.

a se folosi
la boale de nervi cronice.

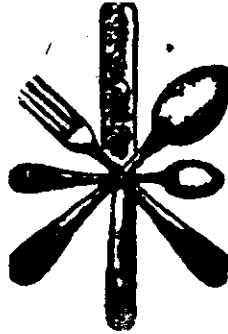
a se folosi
la boale mai ușoare.

Comandele le îndeplinește în patrie și stăinătate:

(246) **ALEXANDRU D. SCHEFFER** 16-52
Budapesta, VIII., Strada Bezerédi, numărul 3.

Cumpărare ocașională!

32 bucăți numai 6 fl.

În urma prea marelui deposit al unei
fabrici de obiecte de metal, sunt încre-
dințat să vînd marfa acesteia în prețul cu
care se face. Spedez dară, până când de-
positul sustă, contra ramburs:

6 bucăți linguri de supă din cel mai
fin argint de gloria, 6 furcuțe (furcuța
într'o bucată) din cel mai fin argint de
gloria, 6 cuțite din cel mai fin argint de
gloria, 12 lingurițe de cafea din cel mai
fin argint de gloria; 1 sitiță de străcurat

laptele și 1 sitiță de străcurat supă. — 32 bucăți cari
costă numai 6 fl., toate noue și bune și frumos poleite.
Acestea mai de mult au costat 25 fl.

Argintul de gloria este un metal cu totul alb, care se
înloucește cu cel mai scump argint, și ca unul fiecare să fie
convins despre adevăr, mă oblig a remite banii numai de
cât dacă marfa nu ar conveni. — Garnitura e cel mai potri-
vit dar de cununie, și nu trebuie să lipsească din nici o casă.

Singur expeditor este: **Iosif Aufferberg's Centrale**

(226) 50-52

Budapesta VI., Strada Profeta nr. 5.

Comandele se trimit spedând banii înainte sau contra ramburs.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură
cu cele mai mari bănci din țeară și exoperează

împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese
și anume pe termen de 10-70 ani cu 2% - 5¼%.

Credit personal cu giranți și obligație pe 5-10 ani

La funcționari de stat, comitat și oraș, precum și la oficeri,
credit simplu și fără giranți, pe salare dela K. 1800 mai sus.

La dorință scriem cu informațiuni, rugând marcă postală.

(230) **„PECUNIA“** întreprindere de credit, 50-52

Sibiu (Nagyszeben) Strada Poplăcii nr. 27.

Nou!

Lampă electrică de busunar

cu mecanism american
îndispensabilă pentru ori-ce economie casnică.

Să poate purta și în busunar,
e durabilă, comodă și corăspunzătoare.

La fiecare e de lipsă pentru
luminarea chitilor, treptelor, ambitelor
și loculițărilor laterale.

Pentru oficeri la exerciții, pădurarilor și
vênătorilor pentru serviciu de noapte e
tare acomodată; pentru turiști sunt înd-
ispensabile, pentru medici și moașe cu
ocasiunea vizitelor de noapte. În fabrice,

mori, pivnițe și depozite unde se păstrează materii explosive,
sunt de mare însemnătate, pentru călători ce sosesc noaptea
sunt neprețuite. Pentru econoame este o bucurie. Nu sunt în
urma ei picături de lumină pe padiment și covoare. Pe pro-
prietari și economi îi păsește de atacuri și foc; cu aceeași te
poți sud și noaptea în pod unde se păstrează nutrețul. — E
sigură contra focului. Se poate folosi de mai multe mii de
ori și dacă cu timpul arde stratul, pentru 1 coroană 20 filei
subministrăm altul nou. **Prețul 4 coroane.**

Cu reflector și linte măritoare executată foarte fin 5 cor.

Strat. de rezervă 1 cor. 20 fl.

(227)

Se trimit cu rambursă de

50-52

Stabilimental Central alui **IOSIF AUFFENBERG**

BUDAPEST, Strada Profeta 5.